Kumppanuussopimus Saaristomeren biosfäärialueen kanssa

Aiesopimus biosfäärialueen toimintaan osallistumisesta

1. Sopijapuoli

Nimi
Yhteyshenkilö/-t:

Toimimme osana Unescon biosfäärialuetta Saaristomerellä ja tuemme toiminnallamme biosfäärialueen tavoitteiden toteutumista.

2. Sopimus perustuu biosfäärialueen toimintastrategiaan

Biosfäärialueen kaikki yhteistyökumppanit toimivat yhdessä toteuttaakseen Unescon sille biosfäärialuenimityksen myötä antamaa tehtävää.

VISIO

Saaristomeren biosfäärialueella asuu ja toimii asukkaita kestävässä saaristoympäristössä rikkaan luonnon ja hyvinvoivan meren ympäröimänä osana elinvoimaista yhteisöä. Alue toimii yhteistyössä muiden alueiden kanssa sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

TEHTÄVÄ

Unescon toimeksiannosta etsimme paikallisia ratkaisuja globaaleihin haasteisiin luodaksemme kestävää yhteiskuntakehitystä.

Saaristomeren biosfäärialue toimii yhteistyössä maailmanlaajuisen biosfäärialueiden verkoston kanssa kestävien ratkaisujen mallialueena. Kaikkien maailman biosfäärialueiden on toteutettava kolmea tehtävää, jotka ovat oman toiminta-alueen säilyttäminen, kehittäminen ja tukeminen. Näin Saaristomeren biosfäärialueella toimitaan Unescon kolmen painopistealueen toteuttamiseksi:

1. Säilyttäminen

Saariston kulttuuriperinnön, luonnon monimuotoisuuden, perinteisen kulttuurimaiseman ja hyvinvoivan Saaristomeren säilyttäminen.

Haluamme säilyttää saariston lajien ja luontotyyppien monimuotoisuuden, mutta myös ihmisen kulttuurin ja perinteet. Suuri osa Saaristomeren biosfäärialueella sijaitsevista suojelluista luontoalueista kuuluu Saaristomeren kansallispuistoon. Pyrimme säilyttämään myös muut alueet saariston asukkaille houkuttelevina elinympäristöinä ja virkistysalueina. Kulttuurimaisemien hoito ja sen kautta luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ovat esimerkkejä sekä ekologisia että taloudellisia arvoja tukevasta toiminnasta, mutta myös kannattavuuden kanssa kamppailevalla rannikkokalastuksella on merkittävä vaikutus ravinteiden vähentämisessä merestä. Korkeakoulujen, päättäjien ja paikkakuntalaisten välistä vuorovaikutusta edistämällä haluamme levittää tietoa Saaristomeren tilasta.

2. Kehittäminen

Ympärivuotista asumista, työllisyyttä, kestävää matkailua ja saaristoympäristön kestävyyteen liittyviä innovaatioita ja kiertotaloutta edistävien kehittämishankkeiden toteuttaminen.

Toimimme saaristoyhteisön ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävän kehityksen hyväksi. Saaristolle tärkeä aspekti on työmahdollisuuksien luominen ja houkuttelevien asumismahdollisuuksien löytäminen. Etsimme paikallisia ratkaisuja kiertotalouden edistämiseksi siten, että saariston yritykset hyötyvät siitä. Sekä matkailu että elintarvikeala luovat saaristoon uusia työllistymismahdollisuuksia. Toimimme sen puolesta, että kunnat olisivat hiilidioksidi- ja ravinneneutraaleja. Biosfäärialue toimii eri tahojen toteuttamien kehittämishankkeiden katalysaattorina saattamalla yhteen ihmisiä, organisaatioita, ideoita, tietoa ja rahoitusta. Hankkeita toteuttavat biosfäärialueen eri kumppanit osana biosfäärialueen toimintaa.

3. Tukeminen

Tiedon, hyvien kokemusten ja kontaktien välittäminen sekä kaikkien Saaristomeren alueella asuvien ja toimivien innostaminen löytämään oma roolinsa kestävässä yhteiskuntakehityksessä.

Biosfäärialue luo ja ylläpitää tutkimuksen, koulutuksen ja valistuksen verkostoja ja työkaluja sekä kehittää biosfäärialueen ”brändiä” tukeakseen saaristoyhteisön kantokykyä. Haluamme inspiroida kaikkia biosfäärialueellamme asuvia ja toimivia löytämään oman tapansa antaa panoksensa tarjoamalla neutraalin areenan kestävälle yhteiskuntakehitykselle. Tähän sisältyy lasten ja nuorten biosfäärikasvatus sekä ympäristön että kulttuurin osalta, populaaritieteellisen tiedotusmateriaalin laatiminen, yhteistyössä korkeakoulujen kanssa toteutettavat selvitys- ja tutkimushankkeet, keskustelutilaisuudet ajankohtaisista aiheista ja tiedon levittäminen seminaareissa.

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Man and the Biosphere Programme

Biosfärområde Biosfääriralue

3. Sopijapuolen roolin ja tavoitteiden kuvaus

Roolimme biosfääriralueella on:

-
-
-

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Man and the Biosphere Programme

Biosfärområde Biosfääriralue

Edistämme toiminnallamme elinvoimaisen saaristoyhteisön kestävää kehitystä nykyisten vahvuuksiemme ja alla esiteltyjen tavoitteiden kautta.

Valitkaa tavoitteille vähintään kaksi teema-aluetta.

Teema-alue	**Nykyiset vahvuudet**	**Tulevaisuuden tavoitteet**
Luonnon- ja kulttuuriperintö		
Saaristomeri		
Kestävä matkailu		
Elinvoimainen saaristo/ kiertotalous		
Biosfääriralueen tuntemus		

4. Tausta

Unescon MAB-ohjelma ja Saaristomeren biosfäärialue (kartta)

Unescon biosfäärialueessa on kyse siitä, miten alueella, jonka luonto ja kulttuuri ovat ainutlaatuiset, voidaan asua ja toimia kestävästi. Suuri osa Turunmaan saaristoa on vuodesta 1994 lukien ollut Unescon maailmanlaajuisen biosfäärialueiden verkoston jäsen. Kaikki verkoston biosfäärialueet toimivat ihmisen ja luonnon välisen suhteen parantamiseksi. Vuonna 2017 biosfäärialueita on 669 kaikkiaan 120 maassa, ja Saaristomeren biosfäärialue on toinen Suomessa sijaitsevista biosfäärialueista. Toinen sijaitsee Pohjois-Karjalassa. Biosfäärialueen toiminta on täysin kumppanuuteen ja vapaaehtoisiin sopimuksiin perustuvaa. Kaikki voivat omalta osaltaan osallistua Saaristomeren biosfäärialueen kestävän ja elinvoimaisen yhteisön toteuttamiseen. Kestävästä kehityksestä kiinnostuneiden toimijoiden väliseen kokemusten ja tiedon vaihtoon biosfäärialueisiin liittyen on olemassa paikallisia, kansallisia ja kansainvälisiä foorumeja.

Organisaatio

Saaristomeren biosfäärialueen **ohjausryhmään** kuuluvat Varsinais-Suomen ELY-keskus, Paraisten kaupunki, Kemiönsaaren kunta, Metsähallitus, Åbo Akademi ja Turun yliopisto. Ohjausryhmä vastaa toiminnan suunnittelusta ja luo strategiset suuntaviivat biosfäärialueen toiminnalle.

Saaristomeren biosfäärialueen toiminta perustuu yhteistyöhön. Itse organisaatio koostuu useista yhteistyökumppaneista ja kaikki toiminta on alueella toimivien eri organisaatioiden toteuttamaa.

Kaikki ohjausryhmän jäsenorganisaatiot osallistuvat biosfäärialueen toiminnan toteuttamiseen. ELY-keskuksella, jolla on päävastuu biosfäärialueen toiminnan koordinoinnista, on seudullisena viranomaisena elinkeinojen, ympäristön ja liikenteen valvontaan ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä, jotka sivuavat biosfäärialueen tehtäviä. Kunnat osallistuvat keskeisesti biosfäärialueen hallinnointiin ELY-keskuksen kanssa solmitun yhteistoimintasopimuksen nojalla. Molemmissa kunnissa biosfäärialuetta koskevia asioita hoitavat osastot ja työntekijät, joiden työtehtävät liittyvät kehittämiseen, elinkeinoelämään, ympäristöön ja viestintään. Kunnat toteuttavat kehittämishankkeita yhteistyössä biosfäärialueen kanssa ja voivat osallistua erilaisten tapahtumien, kuten esimerkiksi Saaristomeren talvitapaamisen, järjestämiseen.

Biosfääritoimistoa hoitaa Paraisten kaupunki yhdessä Kemiönsaaren kunnan ja päärahoittajan, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen, kanssa. Paraisten kaupungilla on kokopäivätoiminen koordinaattori ja ajoittain mahdollisuuksien mukaan myös muuta henkilöstöä. Turunmaan Saaristosäätiön toiminta on tiiviisti kytköksissä biosfääritoimiston toimintaan.

Biosfääritoimiston pääasiallisena tehtävänä on luoda edellytyksiä kestävälle yhteiskuntakehitykselle ja helpottaa muiden kestävän yhteiskuntakehityksen edistämiseksi tekemää työtä. Biosfääritoimisto voi tehdä aloitteita hankkeista, kehittää hankkeita edelleen ja käynnistää hankkeita. Kaiken hanketoiminnan toteuttavat eri yhteistyökumppanit. Biosfääritoimistolla on myös tärkeä rooli asukkaiden ja yritysten inspiroimisessa ja innostamisessa osallistumaan työhön kestävän kehityksen hyväksi. Biosfääritoimisto levittää tietoa saaristoon soveltuvista kestävistä ratkaisuista ja jakaa toisten alueiden kanssa hyviä kokemuksia Saaristomeren alueelta. Biosfääritoimiston säännölliseen toimintaan kuuluu biosfäärikasvatus eli kouluissa ja päiväkodeissa toteutettava luontoon, kulttuuriin ja kestävään kehitykseen liittyvä kasvatus. Biosfääritoimisto järjestää myös vuosittain talvitapaamisen kaikille saariston kehityksestä kiinnostuneille ja 1–2 Saaristotutkimuksen foorumia yhdessä Åbo Akademin saaristoinstituutin Skärgårdsinstitutetin kanssa. Tiedon levittämiseen käytetään uutiskirjeitä, Facebookia, Twitteriä ja kotisivuja. Biosfääritoimisto on mukana järjestämässä myös muita saariston kestävää kehitystä tukevia tapahtumia, kuten artesaaniruoan SM-kisat, saariston ympäristömessut Paraisilla ja Bioblitz-kartoitukset.

Mikä on biosfäärikumppani?

Saaristomeren biosfäärialueen kumppanuusohjelma perustuu siihen, että Turunmaan saariston kestävään saaristoympäristöön ja elinvoimaiseen yhteisöön liittyviä yhteisiä tavoitteita pyritään toteuttamaan yhdessä. Biosfäärialueen kumppaneilla on tärkeä rooli biosfäärialueen paikallisissa verkostoissa, mutta myös kansallisissa ja kansainvälisissä biosfäärialueiden verkostoissa. Verkostot luovat synergiaa, yhteistyötä ja kiinnostavaa kokemusten vaihtoa. Biosfäärialueen kumppaneita voivat olla organisaatiot, yritykset tai yksityishenkilöt. Kaikilla voi olla oma roolinsa biosfäärialueen toiminnassa. Kumppanuussopimukset tehdään kerrallaan viideksi vuodeksi.

5. Sopijapuolen velvollisuudet ja oikeudet

Logon käyttö

Sopijapuoli voi biosfäärikumppanina käyttää Unescon, MAB-ohjelman ja Saaristomeren biosfäärialueen logoja biosfäärialuetta tukevassa toiminnassaan. Sopijapuolen on kuitenkin noudatettava logojen käyttösääntöjä. Unescon ja MAB-ohjelman logoja ei saa koskaan käyttää erillään toisistaan eikä erillään biosfäärialueen omasta logosta. Saaristomeren biosfäärialueen logoa saa käyttää erillään toisista logoista. Logoja ei saa koskaan käyttää kaupallisessa tarkoituksessa eikä niitä saa painaa tuotteisiin. Logoja voi kuitenkin käyttää kotisivuilla ja muussa markkinointimateriaalissa Unescon biosfäärialueen näkyvyyden lisäämiseksi ja oman ohjelmakumppanuuden esille tuomiseksi. Jos olette epävarmoja, voitte ottaa yhteyttä biosfääritoimistoon. Sopimuskauden päättyessä sopimus täytyy uusia, muuten oikeus logojen käyttämiseen päättyy.

Tavoitteet ja seuranta

Kaikki biosfäärialueen kumppanit sitoutuvat toteuttamaan muutamia kestävään kehitykseen liittyviä konkreettisia tavoitteita. Tavoitteet voidaan kytkeä biosfäärialueen kumppanuusohjelmassa priorisoituihin teema-alueisiin.

Biosfäärialueen kumppanit pitävät biosfääritoimiston ajan tasalla siitä, miten tavoitteita toteuttaminen edistyy. Kumppani kirjoittaa vuosittain biosfäärialueen toimintakertomukseen lyhyen raportin biosfäärialueen tavoitteita tukevasta toiminnastaan sinä vuonna. Myös biosfäärialueen talvitapaamisessa seurataan biosfäärikumppaneiden edistymistä. Tavoitteet esitellään biosfäärialueen kotisivuilla ja edistymistä tuodaan esille sosiaalisessa mediassa. Biosfäärialueen kumppanit asettavat sopimuksen uusimisen yhteydessä uudet tavoitteet. Uusia tavoitteita voi esitellä useamminkin.

Sopimuskausi

xx.xx.2018–xx.xx.2022 (5 vuotta)

_____

Nimi

Organisaatio

_____

Sanna Kipinä- Salokannel

Saaristomeren biosfäärialueen puheenjohtaja